

Hånd, eller hånd i hanske?

Hansker – til rett tid!

Hanskebruk i tannhelsetjenesten

Nasjonal arbeidsgruppe for markering av 5. mai 2021

#håndhygiene2021

**Regionale kompetansesentre
i smittevern**

Innhold

1. Innledning
2. Indikasjoner for håndhygiene
3. Bruk av hansker
4. På- og avkledning av hansker
5. Bruk av hansker i kontakt med smitteførende pasient
6. Oppsummering
7. Kunnskapsgrunnlaget

Innledning

Hansker skal beskytte personell i tannhelsetjenesten for eksponering av kroppsvæsker og eventuelle smittestoffer. Hansker er et ekstra tiltak i tillegg til håndhygiene. Hansker kan ikke benyttes for å redusere eller for å ikke utføre håndhygiene, kun som et supplement. I tannhelsetjenesten benyttes hansker oftere enn hva det er behov for, og det er derfor viktig å sette fokus på NÅR og HVORDAN hansker skal benyttes.

Håndhygiene til rett tid –

indikasjoner for håndhygiene i tannhelsetjenesten

Rene engangshansker

-et godt hjelpemiddel

- Rene engangshansker er et hjelpemiddel som ved korrekt bruk reduserer faren for smittespredning.
- Hansker beskytter tannhelsepersonellets hender mot forurensing av mikroorganismer, blod og andre kroppsvæsker.
- Feilbruk av hansker kan føre til økt smitterisiko.
- Hendene blir forurenset også med hansker på, og hansker erstatter derfor aldri håndhygiene.

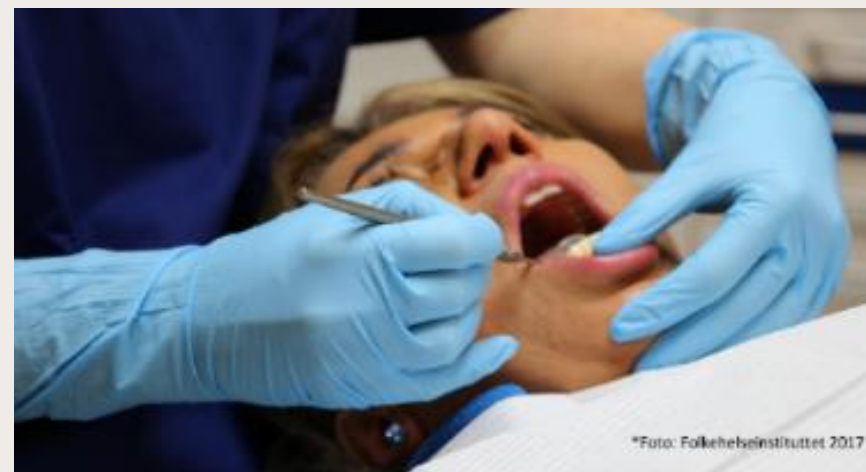
Når skal du bruke engangshansker?

Direkte pasientkontakt

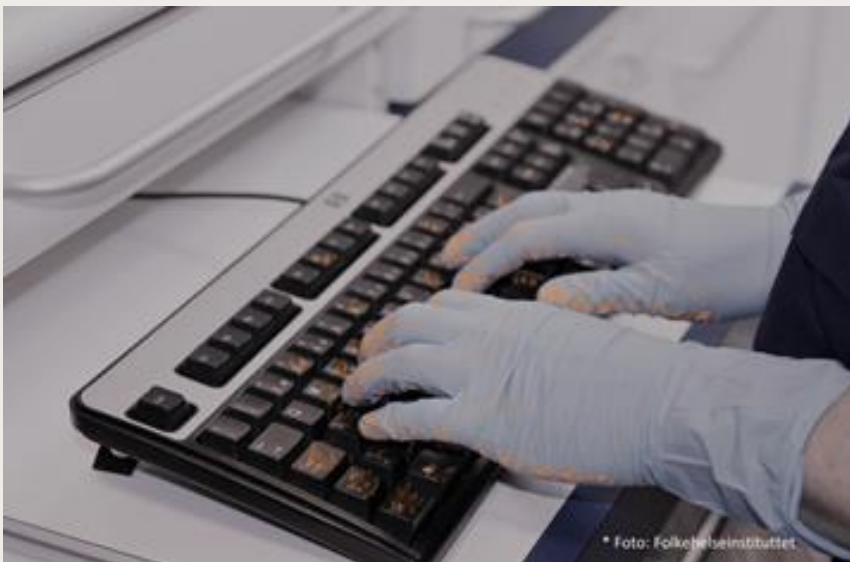
- Når det forventes kontakt med blod, sekreter og slimhinner.

Indirekte pasientkontakt

- Ved håndtering av urent utstyr benyttet under behandling.
- Ved håndtering av skadelige medikamenter eller kjemikalier.
- Ved fjerning av søl av kroppsvæsker.
- Ved søppelhåndtering.

Når trenger du ikke hansker?

- Håndhilsning
- Bruk av telefon
- Dokumentasjon på data
- Trykke på knapper f.eks. ved å ta røntgenbilde
- Innstilling av stolen
- Berøring av møbler

Hvilke hansker bør brukes?

- Lateks – eller nitrilhansker anbefales
- Vinylhansker anbefales ikke til bruk i tannhelsetjenesten.
- Det bør vurderes hansker med lang¹ mansjett.
- Hansker skal være CE-merket og innfri følgende standarder:
(NS-EN 455-1) (NS-EN 455-2) (NS-EN 455-3) (NS-EN 455-4)

Foto: Colourbox

1. Dersom mangelsituasjon/utfordring knyttet anskaffelse av hansker lang mansjett, benyttes hansker med kort mansjett.

Oppbevaring av rene hansker

- Hanskeboksen skal plasseres slik at rene hansker ikke forurenses. Det anbefales at de plasseres i egne hyller/veggstativ i god avstand fra servant.
- Håndhygiene bør utføres før du tar ut rene engangshansker av hanskeboksen.
- Det er viktig å ta ut en og en hanske, slik at man unngår å forurense flere hansker i boksen.

Viste du at:

- Mange rene hansker har små, usynlige hull, og hullforekomsten øker under bruk?
- Hender og håndledd ofte forurenses når hanskene tas av?
- Opptil 30% har forurensete hender etter hanskebruk?
- Hanskebruk reduserer etterlevelsen av håndhygiene?

Viste du også at:

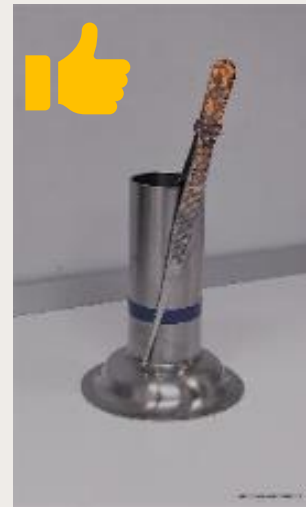
- Med urene hansker på kan du lett kontaminere inventar og utstyr?
 - Bruk pinsett
- Hyppig bruk av hansker kan føre til økt hudirritasjon?
- Man alltid skal utføre håndhygiene før hansker tas på og umiddelbart etter de er tatt av?
- Hanskenes beskyttelsesevne kan forringes av midler som såpe og alkohol?
 - Utfør derfor aldri håndhygiene med hansker på.

Bruk av pinsett

Bruk av en ren pinsett kan være et alternativ for å hente ut utstyr fra skuffer.

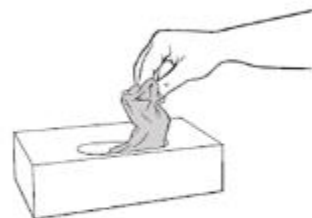
- Pinsett må oppbevares slik at pinsettpispen holdes ren.
- Ta ny ren pinsett mellom hver pasient.

Påkledning av hansker

Utfør håndhygiene

Ta en hanske ut av hanskeboksen. Unngå å berøre de andre hanskene i boksen

Hold hansken øverst i mansjetten. Berør minst mulig av hanskens utside

Ta hansken på første hånd

Ta en ny hanske ut av esken. Unngå å berøre de andre hanskene i boksen og berør minst mulig av hanskens ytterside med bar hud

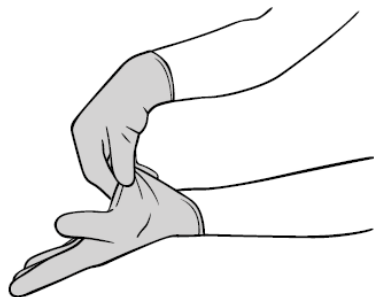
Ta på andre hanske. Unngå berøring av bar hud med den behanskede hånden

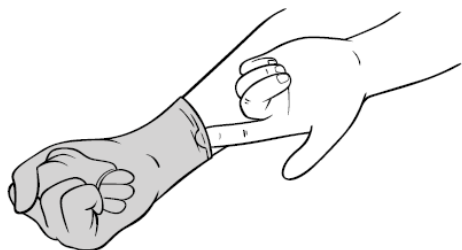
Når hanskene er tatt på, unngå unøwendig berøring av gjenstander før oppgaven utføres

Avkledning av hansker

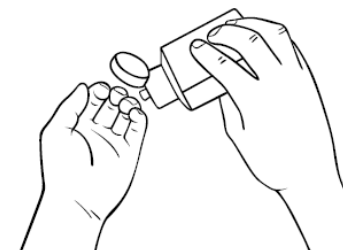
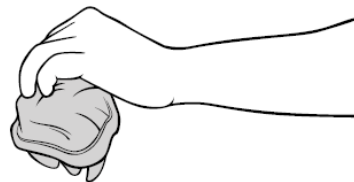
Det finnes mange fremgangsmåter for å ta av hansker etter bruk. Det avgjørende er å hindre at hendene blir forurenset ved at de berører hanskens utside når de tas av. Det kan gjøres på følgende måte:

Grip utsiden av hanskemansjetten. Dra hansken av med rolig bevegelse slik at hansken vrenses

Hold hansken i den hanskebeklede hånden. Plasser pekefinger på innsiden av hanskemansjetten. Dra hansken rolig av slik at den vrenses over hansken som holdes i hånden. Kast hanskene

Utfør håndhygiene

Bruk av hansker

i kontakt med smitteførende pasienter

- Hansker benyttes ved kontakt med pasient eller gjenstander i pasientsonen, hansker tas først på når arbeid med pasient startes opp
- Arbeidet organiseres slik at man jobber fra rent til mer urene områder
- Når man skal begynne på en **ny ren oppgave** der hansker må benyttes, tas hansker av, håndhygiene utføres før nye hansker tas på

Oppsummering

- Hansker og annet beskyttelsesutstyr har god effekt når det benyttes riktig og til rett tid.
- Økt bruk av hansker fører til redusert etterlevelse av anbefalingene for håndhygiene.
- Økt bruk av hansker fører til risiko for kontaminering av inventar og utstyr som følge av at man ikke tar av hanskene rett etter at urene oppgave er utført. Dette fører til økt risiko for smittespredning!

Referanser

Nasjonal veileder for håndhygiene

Temasiden om håndhygiene i

Helsetjenesten

The screenshot shows the FHI (Folkehelseinstituttet) website. The header includes the FHI logo, navigation links for 'Innhold A til Å', 'Kontakt oss', and 'English website', a search bar, and a 'Meny' button. The breadcrumb trail reads: 'Forside > Smittevern & Vaksine > Forebygging av infeksjoner i helsetjenesten > Håndhygiene i helsetjenesten'. The main heading is 'Håndhygiene i helsetjenesten', followed by a sub-heading: 'Temasiden retter seg mot helsepersonell og inneholder anbefalinger om håndhygiene i helsetjenesten.' Below this are links for 'Kontakt' and 'Få siste nytt'. A section titled 'VEILEDER' features a red icon with hands and a water drop, and a text box for 'Håndhygieneveilederen' which states: 'Veilederen gir et faglig rammeverk for utforming, implementering og evaluering av interne håndhygieneprogram, retningslinjer og prosedyrer knyttet til håndhygiene.'